

Наше Лемко

PIK V.

Ч. 18 (114)

Львів, 15. вересня 1938.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: **Львів, ул. Новий Світ ч. 22.**

Телефон ч. 244-67.

NASZ LEMKO, LWOW, UL. NOWY SWIAT 22.

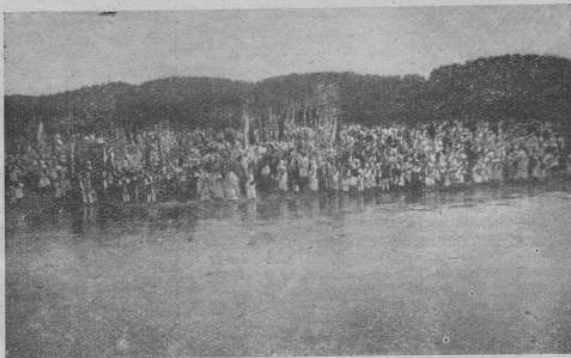
ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після угоди.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1-80 зол., Четвертічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Свято Хрищення Руси-України.

Водосвяття на Сяні в Журавині.

Окружне ювілейне Свято Хрищення України відбулося в львівському Окрузі в дні св. Спаса 19. VIII, ц. р. дуже величаво.

В горішньому своїйому бігу пливе наш срібнолентий Сян через мальовничу лісисту долину, де з правого боку на узгір'ю розсіялося село Журавин, дочерна парохія Лютовиськ, а з лівого боку під лісом розстелилася рівненська левада. Таке то місце природа неначе вирізала якраз на те, щоби тут, де сходиться Лемківщина з Бойківщиною, відзеркалено подію, яка перед 950 літами відбулася над рікою Дніпром.

По дощевих днях ранком на самому св. Спаса небо розяснилося і скоро почали напливати численні процесії вірних на чолі зі своїми духовними отцями з Лімної, Хацьова, Михлівця, Липя, Дністрика гольовецького, Жукотина, Вовчого, Дністрика дубового, Боберки, Дидьової, Смільника, Волосатого, Дверника, Хмеля, Кривого, Поляни,

Скородного та Чорної і уставлялися довгим шпалпром перед польовим вівтарем збудованим на згаданий леваді. На той бік Сяну переходжено по збудованій виключно на сю ціль громадянами Журавина величавій кладці. Серед ліса різнобарвних хоругв та приблизно 20 тисячного числа вірних відслужена тут св. Служба Божа, яку celebрував Впр. о. декан Турянський при співучасті о. Тридещаного і о. Гнатюшак та дьяконуваній о. Козака і о. Олійника. Співали спільно церковні хори з Лютовиськ, Лімної, Михлівця, Скородного і Чорної. Взірцевими впорядчками були о. Коліда і о. Воляннич. Решта присутніх отців, а саме о. дек. Попіль, о. Копистянський, о. Сороківський, о. Ковальчик, о. Веселий, о. Лозинський, о. Кобат, о. Дримала, о. Шарваринський і о. Бозюк, сповідали вірних в тіні пахучих смерек. П. Службі Божій і урочинні вірним св. Причастія, уставилися процесії вірні над берегами Сяну, де на

тратив довершив найстарший віком о. Копистянський в товаристві всього присутнього духовства в числі 18 чину водосвяття та посвячення ювілейного хреста. В часі водосвяття о. Воляннич виголосив духовну науку, в якій грімкими словами висказав, що так як колись Дніпро, понесе тепер срібнолентий Сян на своїх філях вістку, що український народ замешкуючий узгір'я Бескиду є Христовий, що своєї Христової віри і грецького обряду не змінить за шматок обичаюного хліба, але й життя готов за неї віддати. Відтак почесна сторожа з хлопців убраних в національні українські одяги зложила посвячений хрест на тратву, а по переправленні його на другий бік Сяну, в супроводі всіх процесій та між силуючими цвіти дівчатками, понесли хрест перед церкву, де наступило його вкюпання. Тут виголосив о. Коліда краснорічнву, відповідну до хвилі духовну науку, а по відспіванні пісні „Кресту Твое-

Презвезення ювілейного хреста через Сян.

му" з поклонами, місцевий парох, о. декан Т. Хомко висказав свою велику радість з приводу так величаво відбудого свята та сердечними словами подякував духовенству і вірним за участь. З піснечо „Боже вислухай благання" процесії пращалися, склонуючи по три рази прапори і розходилися в радісному захопленні у свої парохії.

Наша повинність супроти „Просвіти“.

Цілий 1938 рік — це рік 70-тих роковин найстаршої і найбільше заслуженої української Установи, Товариства „Просвіта“ у Львові. У квітні цього року минув рік, як найбільшій громадянській і представницькій головних українських установ у Львові проголосили маніфест до українського народу про Ювілей 70-ліття „Просвіти“ і підкреслили свідомо, що це теж Ювілей всіх установ і всенародній радісі Роківини. Бо ж „Просвіта“ стала Матірню всім іншим установам, вона ж „Просвіта“ відірвала український нарід.

В плані Ділового Ювілейного Комітету, що заснувався у Львові, було уладити в цілм краю і навіть поза кордонами, скрізь, де живуть Українці, величаві ювілейні святкування, а верхком всенародного торжества мав бути великий Звдиг у Львові, долучений з посвяченням Пранору Матірній „Просвіти“. Не так сталося. Звдиг у Львові не відбувся, а посвячення пранору відбулося в рядах торжественної Богослужби в Храмі св. Юра; у Львові в неділю Самарянки 22. травня 1938. Посвячення довершив Митрополит Андрей Шептицький в митрополітській каплиці в привіт найстаршого просвітництва, єдиного живучого ще учасника перших Загальних Зборів „Просвіти“ дня 8. грудня 1868 р., о. шамб. М. Цегельського, найстарших сеніорів-дітяч, Головного Відділу і Ділового Комітету та делегатів головних установ, що у вічалі Пранор денітами. Прекрасний Пранор „Просвіти“ оглядали в руках записаного хоружного тільки львівської України, що заповнили щецьтер подвіря перед Храмом св. Юра.

Але ця обставина не сміє в нічому нарушити величі Ювілею. Хоча не відбувся звдиг у Львові і не прибули з краю і за кордонів сотні тисяч українців на велике торжество, то — як сказав о. проповідник — мільйони були при тому посвяченні серцем і духом привітні і ті мільйони, весь Народ Український, вшанують Ювілей і виявлять своєю вірністю Пранорові й „Просвіті“ тим більше сердечно і величаво на місцях, окремими святкуваннями. І певно не буде в краю місцевини, де тамошній громадянин по мірі своїх сил не владилі б Ювілейного Свята. І певно скрізь у світі, де тільки живе гурт Українців, відсвяткують вони роковини Матері-„Просвіти“.

Та не тільки про святкування йде річ. Правдивої вартості набере вша-

нування „Просвіти“ щойно тоді, коли воно виявиться не лиш на зверхній пошані піснюю, словом — але і в ділах і в жертві. Річ у тому, що на вшанування „Просвіти“ в її 70-ті Роковини складається ряд обов'язків, які повинна виконати кожна свідома людина не тільки для вшанування такої установи, але для свого й загального добра. Які ж це обов'язки? Крім ювілейного святкування повинні кожний українець кожна українка зложити жертву на нитку в пранорі „Просвіти“, на нитку звичайну, срібну або золоту. За цю жертву кожний дістане пам'ятку грамоту. Далі — кожний українець повинен в ювілейному році стати членом Матірньої „Просвіти“ у Львові. Бо тільки масове членство дасть „Просвіті“ моральні та матеріальні основи працювати далі, а ця праця колюча. Річна вкладка всього 1 зл. для спомагаючого, а 2 зл. для звичайного члена. Крім того кожний українець повинен прикрасити свої груди ювілейною відзнакою „Просвіти“. Відзнаки прегарні і дуже дешеві: звичайна 25 сот., срібна 50 сот., золотя 1 зл.

Оце ювілейні обов'язки супроти „Просвіти“. А крім них Ювілей зобов'язує нас взагалі від тена уладити своє життя і поведінку, так,

щоб з того була якнайбільша користь рідному загалаві, зобов'язує нас стати правдивими просвітниками в житті.

І так зобов'язує нас навчити неписьменного й освідомити його національно, — працювати в культурно-освітніх установах і взагалі всяко причинятися до загального добра, завжди цінити загальне вище, ніж особисте! Від сповнення цих обов'язків залежить дальша доля нас усіх, усього народу.

До кінця року залишається ще шмат часу. Ще можна надолжити занедбане. Тимто уладжуйте всіюди Ювілейні святкування в честь „Просвіти“! Жертвуйте на нитку в Пранорі „Просвіти“ Ставайте членами -лицарями „Просвіти“ і прикрістіте себе ювілейною відзнакою! І рішіться стати просвітняком! У сповненні цих почесних обов'язків лежить доказ нашої свідомості і єдності, нашої організованості і патріотизму. Коли виявимо ті чесноти з приводу Ювілею „Просвіти“, то дамо собі добре свідощтво і переду всім культурним світом — і зуміємо виявити їх при кожній іншій важкій нагоді та потребі. А плекання і вияв тих національно-громадських чеснот — це запорука кращої майбутності нації — і це якраз найвища мета, це ідеал „Просвіти“, якої 70-ті роковини святкуємо в цьому році.

Господарський Календар для Лемківщини на 1939 р.

На зміст календаря складаються дві засадничі діялки: суспільна та економічно-господарська. Статті, що торкуються нашого життя на Лемківщині, пояснюють нам становище та наświetлюють майже в подробицях все щодо культурно-освітнього життя Лемківщини. Незвичайно актуальна та практична частина календаря дає багато цікавих і корисних господарських вказівок і рад, як господарити в наших горах, щоб належно жити. Сама ж артистична окладинка аж просить узяти книжку до рук, та читати і вчитися. Багато теж світлин, знімок і ілюстрацій з нашого побуту, просвітнянської праці на Лемківщині з минулого та сучасного піднощить вартість загальному календарю. Це мала енциклопедія для Лемківщини. Такого календаря ще не було, щоб своїм змістом ілюстрував таку безліч подій з нашого життя.

Тому всі купуйте тільки „Господарський Календар“ для Лемківщини на 1939 рік по ціні 0.80 зл. за один примірник. Уже присилайте

замовлення та зголошення до розпродажі. При замовленні 5 календарів один шлемо даром, при 1 календарях 2 даром, а при більших замовленнях — даємо 25% рабату. Зокрема цей календар повинен найтиса в кожній українській хаті в Америці й Канаді.

Видавництво „Наш Лемко“.

ЗЕРНЯТА ДИКИХ ЯБЛУНЬ І ГРУШ — купує по високих цінах фірма А. ТЕРПИЛЯК — Розсадники овочевих дерев, куців та насінне господарство в Залукові пошта Галич (Галич). Телефон: Галич ч. 1. — П. К. О. ч. 600.855: — Поучення, як треба збирати зернята, щоби були придатні до вжитку — вислаємо поштою зі Залукви. Перед збиранням зернята дайте поучень та інформація.

Наше велике прохання до всіх свідомих Громадян!

У намірі познакомити широкі круги українського громадянства із часом вже загибачимися цінностями нашого народної культури, У права Музею Наукового Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА у Львові та Т-во Прихильників цього Музею, вважали цього року етнографічну виставу „Полісся“ з низкою викладів та музично-вокальною імпрезою.

Заохочена великим успіхом цієї вистави та „Поліських Вечорів“ У права Музею Н. Т. Ш. й Товариства його прихильників розпочинають вже підготовку до Лемківсько-Етнографічної Вистави, що дала би образ духової та матеріальної культури Лемків у сучасному й минулому, та просять Вас прийти їм у цьому культурному ділі з допомогою, а саме, прибирати у Вашому та сусідніх селах експонати на цю виставу. Для улегшення орієнтації подаємо список речей, які бажемо визначити на час вистави: приладдя збиральське, ловцьке, рибальське, різьбичне і до приготування поживи; вироби з сирічьїх рослинних (дерево, кора, лико, волокно, соломка), звіриних (вовна, шкіра) і мінеральних (каміння, глина, залізо, смари); одяжу; моделі та зникли мешкальничі і господарських будинків, церков, каплиць, хрестів; хатню обстанову; приладдя транспорту і комунікації; обрядове приладдя ви-

ване підчас народин, весілля, похорону, товарських звічків, домових і господарських звичаїв, рокових обрядів та в народньому праві; знаряддя і середники ворожби, чарів, лічництва, музики та вироби штуки.

Згадані предмети просимо пересилати поштою, за зворотом усіх видатків, до Музею Н. Т. Ш. у Львові, вул. Чарнецького 24, прямо або через Музей „Лемківщина“ в Сяноці з допискою: на виставу в

Музею Н. Т. Ш. До предметів просимо додочувати їх списки з поданням народньої назви та вживання (до чого вживають) кожного з них. Якщо деякі речі можна буде набути для Музею Н. Т. Ш., просимо подати водночас їх ціну — есентуальні дари з подякою приймемо. Річницю прислаки предметів до 1. лютого 1939 р.

За

Управу Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка та „Товариства Прихильників Музею Н. Т. Ш.“

Др. Ярослав Пастернак вр.

— 0 —

Починаймо від живи!

Той наш справник кооперативи завжди говорить про ощадність і добре говорить. Якщо посподієся люди і почали хвалити собі щогорішні живи. Почали вже й планувати, що котрий з них собі купити за продане збіжжя. А справник слухав і каже: „Говорите вське, та якто не каже, що заощадити собі з нового прибутку.“ — „А на шож шадити, коли тепер маємо“ запитав один. — „Ого скажи!“ — відповів справник. — „Тови хочете шадити аж тоді, коли не буде з чого? Власне від живи треба ощадність починати! Коли господареві трохи ліпше, тоді треба і про гірші часи подумати, які можуть

прийти, і забезпечити себе резервою. Раджу вам як ширій пивчесь, підложити боляй четвертину з того, що дістане з продажі плодів, і поесть або підліть до нашого Земельного Банку у Львові. Бо живи тільки раз на рік бувають, а біда заглядає до хати нероз. Той не знає, які будуть другі живи. Хто не заощадить тоді, коли може, то коли заощадить? З того, що хочете купити, е неодио такє, що можна без нього обійтись. А як заощадите на тім, то будете мати козись на те, що коземе.“ „Багато таки далось переконати розумній намові і вже кілька господарів вибирається до банку. І так повинні зробити всі господарі по живинах, коли хотять тішиться тими живинами якнайдовше...“

(III)

П. Т. Пром-банк Львів. Сподієся, що pomoжете своєму давньому шадливости і що признаете мені коротко-решиневу позичку в висоті зл. 100. Як поручу долити собі щогорішні живи, що додочую посідаки трьох шадів к'б, що тоді будуть ручити за мене вшадливости. Наші ощадности разом перевищуть зл. 100. З поваженням, Ярослав Губка.

Дрібною ошадність заповнює позичку під застав дрібною ошадністю

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ГРОДЗИЦЬКИХ І. І. п.

тел. 292-15 і 200-15

Панбіг скарвав.

— Ой Бозюсю, Бозюсю, Бозюсю! За мої півязі, за мої півязі!...

— Жеби ся ті люди на чудо сходили!.. Жеби тя хробаки живицьом точили!.. Жеби тя Панбіг, тяжко, скарвав!...

Таки то страшени „псалми“ посилала на свою рідну сестру, Кляфіра Побожна, ведучи корови на пасовисько.

Аж сусіда Кляфірина, Ганця Пташок, од той Кляфіриной, Ганця ній“, височила зо своєї хижки і звідусе ся Кляфіри:

— Сусідо, кожок так неокаянні проклинаєть?

— Бале, року, та знате о тим, жем дала два „дануги“ продати і ник мі гадця грайцари не дає і не дає.

— Ей, сусідо, геттеде, гетте, тат іщи ани она, ани ви не гмерате, то іщи ся мате дост часу, што до грайцарика, сквітувати.

— А зрештом, видите, же на шо

юж штири роки біда лукава клеваки острит.

— А до того сте іщи якась хрестиянка і може сте даколи чули о том же: „Хто гварит, же він любить Бога, а брата свогою, і сестру ненавидит лож гварит!“

Та де там, було темний бабі розважне слово речи, кет она іщи ся більше на то офукла і ввзявши свою Красульку і Стянку за мотуз пішла дале кильнучи, яке лем т, „чудо“ на ей кривий язичиско надлетіло.

Але не минула, од того часу як Пташканиа Кляфіру од прокляття престоїгала, ані добра година як гин на стайох, де Кляфіра пішла пасти корови, счинився зас Йойк і лемент.

— Што ся стало?

— Бай та нич такого, лем: Пасе собі Кляфіра коровки і далє пімсте свою сестричку, як лем може.

А ту, лем раз „Красулькі ся што-сь звиділо і мирдва сої головом і то так куражно, што през штирки

шукраганти, шкарадні, пребила, острим рогом, Кляфіриною мацька.

І за то тєраз Кляфіра, юж ішим голосом, заводить і, юж ішим голосом, просить г Бозюсю поратунку, бо не може юж сама, розлучитися з коровичим рогом, што зайшов і полід скору і тримат Кляфіриною „белея“ при собі як дакий шрубстак...

Лєжит Кляфіра на лєговиску зо спухненим, як трюмбета, брішником і просит Бога милосерного, жеби одогаив од ней шуборебур, а она юж николи не буде призивати імене Його надаремно.

Зас Пташканиа зо страхом і трепетом бесідує зо своїма сусідками:

— Видите, просила Господа Бога Милосерного, жеби скарвав ей сестричку а Він, Справедливий Судія, розсудив немилуо.

— Так, Йой, так — Бог не дитино не вислухат „литвиня“ — побожно притакнулі Пташканини сусіди.

Тайсам.

Головинки

Голова РСУК, інж. Юліян Павличевський обходив 20. липня ч. р. 50-ліття свого життя. З цієї нагоди вся українська кооперація складає своему Провідникові цієї поздравлення та побажання. До цього загального голосу приєднується також і громада українських кооператорів на Лемківщині із сердечними братніми словами: Нашому Дорогому Голові бажаємо ще, сини лемківського Бескиду це многих літ життя та надієся сил до вдячної праці на кооперативно-громадській ниві для добра нашого великого Українського Народу.

Наші брати за Збручем святкують 950-ліття хрищення України. За Збручем дуже аріс у силу останніми часами релігійний рух. Вірні, потайки в катакомбах-підземельях підготовуються до свята хрищення України. На Україні релігійні настрої є сильно звязані з національними почуваннями українського народу.

ЧЕРЕЗ „ПРОСВІТУ“ — ДО ВОСКРСЕННЯ! СТАВАЙМО ПІД ПРАПОР „ПРОСВІТИ“! НЕ ЖАЛІВМО ДЛЯ НЕЇ НІ ПРАЦІ, НІ ГРОША!

Помер в Америці єрхипископ Нью-Йорку в 70. році життя.

Большевики видали Литві 30-ох арештованих литовців, між цими 5-ох священників.

Біля Сянока виводили в ріці Сяні тіло одного господаря з Тиряві із слідами тяжкого побиття. Ведуть слідство.

У Величій сполошена пара коней на вид самоходу потрапувала на ринку багато людей. Шойно, коли один кінь упав, спинив другого коня та цим віз задержався і це зменшило розмір нещастя.

Збіжжя будемо молоти на картки. У звязку з упадом цін збіжжя появились зарядження, що купці є зобовязані платити від 100 кг. мукки й каші по 3 зл., якщо ціна збіжжя буде нижча від 20 зл. Окремо будуть видавати за оплатою 10 грошів картки, на які можна в млині молоти без дальшої доплати.

Совітські високі школи без студентів. У большевицьким „раю“ со-

вітські високі школи кількакратно пересували речинешь записів студентів на академічний 1938-39 рік — одначе ніхто не випусється до шкіл. До учительських інститутів у Мінську, Орші, Вітебську, Могилеві записалося по кількох левди студентів.

Виселяють українців з ліського повіту. Повітове старство в Ліську, письмом (ч. Поль. 15/543/38) за дня 19-го серпня ч. р. виселило п. Івана Геряка с. Михайла з Бандрова Народнього і заборонило йому перебувати 10 років у всіх прикордонних повітах. Причиною виселення є правосильний присуд окружного суду в Яслі за перепачкування літератури ОУН з Чехословаччини. Це вже третій з черги випадок виселення українців в останніх двох місяцях.

Ще один костел. У Високій, на Лемківщині, посвятили новий римокатолицький костел. Польська преса зазначає, що цей костел побудований старанням війська й Т. Ш. Ль. У посвяченні взяв участь єпископ Лісовскі, віцевоєвода Малашиньскі, директор департаменту релігійних віроісповідань і освіти Новак, староста й інші. Польська преса звертає увагу, що згаданий костел „має шегульне значене для польскоської в тих странах“.

Арештували 110-ох українських совітських старшин, членів тайної організації „Вільна Україна“. В У. С. С. Р. арештовано 110-ох старшин київського і харківського гарнізону, які належали до тайної організації „Вільна Україна“. Вони підготовляли змову проти наркома важкого промислу Кагановича підчас його недалекої поїздки до Донбасу. Арештовано м. ін. ген. Сидоренка.

50-ох старшин розстріляно після розправи у прискореному темпі.

Новий український літак „Евген“ у Канаді. В неділю, дня 23-го липня ч. р. посвятив о. Каменецький, парох Торонта на летнсько-му клубовому майдані в Торонті (Канада) літак Української Летунської Школи МУН з Ошави.

Щурів нищить Ратина й Ратиніна. Миші пильні нищить Мишина. Взявана в цілому світі.

„Серовак“

Сп. з О. О.

Львів, ул. Сенаторська ч. 5.

Підчас посвячення літака, якому надано ймення „Евген“, виконали два бувші учні школи МУН: В. Владика і Поліцук, скожи з легкопадини з висоти 5.000 стій.

В посвяченні літака взяли участь тисячнн маси американських і канадських українців. Прибули також до Торонта представники з далеких місцевостей, як Содбури, Кіркланд Лейк, Тиминс і Монреал.

Вечором того дня відбувся у великій салі King Edward Готел величавий бенкет, на якому крім делегатів українських товариств та американських гостей були й чужинці, а між іншими й німецькі та норвезькі консули, представники влади й громадянства.

Між визначними українськими гістьми був і наш старенький генерал В. Сікевич.

Польське шкільництво в Чехословаччині. 77.309 поляків, що живуть у Чехословаччині, мають 90 народніх шкіл з 243-ма класами й 7.228-ма учнями та 11 горожанських шкіл з 66-ма класами на 2.228-ма учнями. Виходить, що польська дитвора краще випосажена у школи, ніж чеська: у горожанських школах на одну класу у чеських школах припадає 38.2 учнів, у німецьких 37.4, у польських 33.8. У чеських народніх школах одна класка має пересічно 37 учнів, у німецьких 34.3, у польських — 29.7.

Поляки мають школи навіть у громадах, де вони становлять меншину. Де вони в більшості, там польські школи публичні — їхні річеві видатки покриває громада, особові держава — подібно, як і в чеських школах. Крім того Чехословаччина поступенно удержує польські приватні горожанські школи; з 18-ох польських приватних шкіл, які були минулого року, нобавом усі удержувать.

„Матерзь Школьна“, що утримує польські приватні школи, дістає річно 50.000 ч. корон державної субвенції.

Всі учителі польських шкіл — це поляки. Контроля над польськими народніми школами належить до польських інспекторів у Фриштаді та в Тешині.

Хто нам вивоче дітей? В тійчасі, коли наші вчителі сидять без посад, як безробітні інтелігенти, то по школах у нас учать переважно самі поляки та польки. І так у польському воевідстві навіть на основі польського перепису є левди 14 і пів процент поляків, а зате наших людей є там понад 62 і пів процент, а решта це жида та білорусини. Але вчителів поляків є там

2.147, українців 5, білорусинів 2, москалів 10 і жидів 105. У волинському воєвідстві є 16 і пів проц. поляків, 68 процент українців, німців коло 2 і пів проц., жидів несповна 10 проц. Але зате вчителів поляків є там 2.987 (77 відсотків), українців 414 (10 відс.), жидів 234. Подібно сумно виглядає число українського вчителства в „південно-східних воєводствах“, у львівському, ставиславському та тернопільському.

На всіх учителях у цілій Польщі поляків є 89,8 відсотків, українців учителів 4,8 відсотків (отже нема навіть 5 на 100), хоч українців навіть на основі польського перепису населення з 1931 року було в цілій Польщі 13,9 відс. (отже майже 14 на 100), а поляків 68,9 процент. Всі ті числа взяті з книжки п. н.: „Учителі в числах“, що її написав др. М. Фальський, а видало министерство освіти в Варшаві, тож нема страху що вони переборщені в нашу користь, а радше може бути навпаки. Нам треба домагати, щоб наших дітей учили та виховували тільки наші рідні вчителі та вчительки, щоб наших учителів перенесли з корінно польських земель до наших діток та щоби принамо на посади наші вчительські сили. Це справа передвісних наших послів та сенаторів („Правда“, ч. 37).

18-ті Східні Торги відбуваються у Львові. Участь у них бере 12 держав. В павільйоні народнього мистецтва є станки кооператив „Українського Народного Мистецтва“ і „Гуцульщини“. Атракція сьогорічних торгів це павільйон фільмовий, самоходовий і технічний.

У Відні введено новий спосіб лікування дітей, хорих на легені і віддихові проводи. Хорі діти відбуватимуть під наглядом лікарів одногодинні літи у відкритих літаках на висоті 3 і пів тисячі метрів.

Поляки складаються на тих шляхтичів, що перейшли до них, і збрали 6.000 зл. „для уможня сполучення польського на землях пудьовно-всходніх“, як пише НКЦ, ч. 244.

Нам конечно хліборобської освіти. Наші селяни у власній інтеі і в інтересі своїх дітей повинні всіми силами дбати про піднесення хліборобської культури, дбати про те, щоб збільшити дохід зі своєї господарства. Знаємо всі, як трудно нашому чоловікові купити землю. Тому з тої землі, яку маємо, мусимо добути більше, чим досі збираємо. Німецький селянин зі своєї землі, нераз куди гіршої від нашої, збирає плодів два рази більше, ніж у нас. Невже ми того не

Незалежний, національний журналік

„ДЗВІНОЧОК“

це найвірніший друг і приятель українських дітей. Це найкращий учитель української дитини дошкільного й шкільного віку.

Містить: оповідання, вірші, сенки, пісні з нотами, забави, загадки, ребусики, світлинки, мистецькі кольорові рисунки, тощо.

„ДЗВІНОЧОК“

Львів, вул. Косцюшка 1а.

Передплата на рік тільки 2 зл., а зате має дитина 12 дуже цікавих і гарних книжечок.

потрапимо? Спевністю потрапимо, але треба до того хліборобської освіти. Освіті і ще раз освіти потрібно нашому селянинові, якщо не хочемо, щоб наші діти, або внуки помиралі з голоду на власній землі. Мусимо в невідім перелазити старі звички і почати удосконалювати свою господарку, удішувати способи управи землі. Як це робити, вчить наука хліборобства. Хліборобська освіта мусить іти впері з загальною освітою. Першу дає вам „Сільський Господар“, а другу читальня „Провісті“.

„Застрашайонці стан“. „НКЦ“ (ч. 233) під наг. „Офензива україньнф в сьрджковей Малополюсье“ алярмує:

„З чимало місцевостей центральної Галичини доносять нам кореспонденти про скріплену акцію українців. У численних коріннопольських селах осідають українські інтелігенти чи то як кушці, чи лікарі, сьют ненависть до всього, що польське.

В останньому часі на терені Лемківщини в повітах: ясельському, кросненському, горлицькому, а навіть новосандецькому робиться вперті приготування до врочистих свят з приводу 950-ліття хрищення Русі.

По селах здвигають хрести з написами: „На памятку хрищення України“. Доходить до того, що ці хрести виростають по ночах, мов гриби по дощі. А спрчинників місцева населення охороніое, боюються чи терору, чи підпадаючи впливам агітації.

В саніюкомі і ліському повітах можна завважити ще явище в ще грізніших розмірах. В містечку Балігороді, здавен-давня польському, українці шляхом агітації зуміли опанувати всі інституції. Провід

громади в руках одного з адвокатів — фільо-українця, а всею самоуправіо кермує його заступник адв. Занько. Про застрашайонці стан хай свідчить факт, що українцями є лікар, ветеринар, судовий коморник, секретар громади, учителька в школі, суддя, чотири урядовці в городському суді і т. д. Населення, навіть польське, прихильчи до громади чи суду, приневолене говорити по українськи.

По селах в околиці справа представляється ще гірше. Доходить до того, що польські діти в багатьох випадках не хочуть ходити на науку римо-кат. релігії, бо українські діти висмають їх і докумають. Такий стан можна завважити у 80% сіл і містечок в околиці.

Ця справа розростається до загально- національного питання і нею — як поважною проблемою — повинні зайятися рішаючі чинники. „Україна“ в центральної і західній Галичині мусить бути зліквідована“. (Н. Ч., ч. 186).

Памятник св. Вол. Великого. В Клівленді, Зединей Державі П. Америки, відбубулось торжественне відслонення памятника св. Володимирові Великому Христителю України. Памятник виконав славіний український різьбар, проф. Олександр Архипенко. Відкриття величавого памятника довершив представник американської влади та громадянства, яких заступав на святі ще цілий ряд інших визначних американців. Памятник христителя України св. Володимира Великого, стоїть в Українському Городі, що його дарував українцямі американський мільонер Рокefeller.

„Вічим ся не журю,

„КАЛИНА“
курю!

Господарська сторінка.

Підорювання стерніська. Кожного року восени пригадаємо, що негайно по зведенні збіжжя з поля треба рілля переорати. Ця оцінка орка повинна бути мілка та в цей спосіб, щоб скиби домалися та не вкривали довгою смужкою одна другу. Через підорювання загибають у зимі некорисні земні частини, піднівається можливість росту різної хопти та зорана земля втриваючи набирає нової родючої сили. Тому пам'ятайте: зерно до стодоли, а плуг у поле.

Підлюб. Пишуть до нас з усіх сторін Лемківщини, що цьогорічній конюшина гарна вдалася, але місцями переткана підлюбом (вилуб, полетина). Щоб це погане зілля дало не розросталося, треба його викосити, виградати на окремі місця, висушити та спалити. Поле перекопати та пошелом або вапном присипати. Цієї хопти не треба ніколи звозити на обірник, ані нео стелити. Вилуб не добрий теж до кормлення домашніх тварин. З огляду на великі шкоди та втрати, які спричинює вилуб, слід завжди насіння конюшини купувати або в порядного господаря, або спроваджувати кооперативно (кількох господарів, або всі газди в селі) із нашої „Народньої Торговлі“ в Сяноці, тоді будемо певно знати, що вилубу не буде та поле не буде засичене.

Осіня сіяба. Багато господарів не знає, що завчасу вивезений обірник у поле, до того ще неспокладане, тільки просто на стерні, та ще не приораний, не має великого значіння для нового посіву. Поле завезене обірником (обовязково скорше підоране!) треба негайно зорати тому, щоб розкнішений обірник не випаровував і дощі його не сполучували. Чи буде вам смакувати скибка хліба посмарована свіжим маслом, якщо вона буде лежати довго на столі, або підпріє від горячі? Те саме з ріллею. Як може гарне виродитися зерно, якщо обірник висохне, або вода (дощі) його сполучуть? Слід також пам'ятати, що в наших горах некорисне зорювати восени поля під весняні сіяби. При осінній сіябі треба забезпечити рілля перед пізними осінніми дощами та поробити відповідні річці на весняні зливи. До того засіяне під зиму поле треба привалувати, та щойно на весні знову легко переборону-

вати. Зерно сіяти найкраще та чисте від хопти й куклю. По змоці сіяти так, щоб рілля одного газди, засіяна озиминою сусідувала з такою другою газди. Це має велике значіння при вицітанні збіжжя.

Вчені дослідники агрономи на підставі ріжних досвідів ствердили, що добре, добіре, велике зерно дає значно більший збір, чим зерно мале. На це впливає передовсім коріння зерна. Коли коріння більше і сильніше, то ростина ліпше розвивається, бо має можливість витягнути з землі більше поживи для себе, а тим самим дає більший збір. На підставі дослідів стверджено, що пересічна скількість корінців є значно більша при зерні великим і тяжким, чим при зерні малім і легким. Тому до засіву треба добирати як найбільш добіре зерно. Звичайний млинок не виділяє такого зерна, це може зробити щойно трієр. Кожна громада у власнім інтересі своїх громадян повинна мати трієр. З громадських грошей видається тепер багато на ріжні цілі, що з інтересами селянина не мають нічого спільного, тимбільше повинно знайти і на трієр. Коли вже не можна здобути на громадській трієр, то нехай його купить кооператива.

Дрібні поради. В садах не пасти коров, бо вони скушують з листям із дерев молоді однорічні галузки та втолюють ґрунт у саді. Сад найкраще восени легко погноїти, або поляти розпущеною гноівкою та перекопати, або мілко переорати. Дуже корисний сад, де є водночас між деревами город — цебто грядки з городовиною. Тоді є подвійна користь: на овочевих деревах гарні овочі та в грядках ярина; огірки, помідори, морква, петрушка, суніці, капуста, кукурудза і т. п.

ПОЗІР! СЯНІЧЧИНА!

Найтриваліше та найгарніше мужське та жіноче взуття дістанете лише в фірмі

Скірянний Базар

СЯНК, Ринок 11.

Замовлення виконують відворотно, як рівнож посілаємо поштою. При цьому маємо на складі великий вибір першорядних шкір підшшових і на верхи та шевських приборів по цінах фабричних!!!

Для склепів великий опуст!!!

Та нема крашої над каву

„ПРАЖІНЬ“

її пють всі, що шанують своє здоров'я.

Суспінський Промисл

Львів 24, вул. Жовківська 188.

Сіножати треба восени переборонувати та пошелом, курячим гном, вапном і гноівкою справити. Виграбаний мох добрий на підстилку.

Завчасу треба подбати про лад у обори. Направити долівку в стайні. Забезпечити стайню перед морозами та нагромадити відповідну скількість підстилки. Букове лісове листя не має кожного значіння при справлюванні ріллі; найкраще підстилка із соломи та різних господарських відпадків (садові листя, трави і т. д.).

Не заводити на зимівлю великої скількості домашніх тварин, хіба стільки, на яке число вистане паші.

ПОЧИНАЙ ШАДИТИ,

КОЛИ МАЄШ,

то будеш мати завжди, складаючи оцдакности в

ЗЕМЕЛЬНИМ БАНК У ГІПОТЕЧНИМ У ЛЬВОВІ, ул. Словацького 14.

(ФІЛІЯ БАНКУ:

Станіславів, ул. Собіського 11.)

Подбати для себе про зимов одіж та зокрема для шкільної дівтори, щоб не мерзнула вицікуючи перед школою на науку. Хто не є ще членом кооперативи, хай вписується та других навчає, що zorganizовано найкраще жити та змагатися з недолею. Дбати пильно про заснування культурно-економічного товариства в кожному селі. Зближається довга зима, слід подбати про добрі католицькі та освідомляючі книжки; ніколи теж не забувати самому відновити передплату за свій часопис та пригладати сному сусідові, що не гарно даром читати добрий український часопис. Злу книжку і погану газету гнати із села на всі морозові вітри. Пильнувати перед такою заразою свої діти й берегти їх перед злим товариством.

Гр. Гануляк.

Камфіняр.

Хто він був, ніхто цього не знав. Знали його тільки всі, що він „камфіняр“, та що ходить до тої краси-виці, Ганки зі Завоїв.

Бувало, говорить мати до Гані:

— Ти лем смот, дівко, жиби він ты не зохабив на ганьбу лючку, бо ты знаш, што такой богач як він, то си не такої поглядат худобної як ты, лем си дайку панцину возне, што і прибрана буде гарді й пінязи буде мати без ліку, а ти што?

— Він ня і таку возне, — каже Ганя — лем ви ся до того не вни-райте.

Та причепується до дзеркаль-ця, присівуючи:

„Штири воли нич не значат, як тот грайцар, што ся качат“...

— Ти уж ани співаки не знаш, як ся смотрит, так ти ся в голові перевернуло.

— Та чем не знам?

— Бо треба з кінця зачинати, бортaku, уж ес забила, як ем ты хчила?

— Та не бійтеся, знаю і з кінця: „Моя мила нич не маме, лем на себе позераме, Люпиши наши два позори, як дачи штири воли.“

Штири воли нич не значат, як тот грайцар, што ся качат.
— Але, як нема грейцаре в хижі, то што зробиш дівонько?

— То ты обидуй.

— Але якби так тот камфіняр справди сховаив ся оженити, то бис-била пані та і я би коло тебе дашт-лизнула.

— Певні же бисте облизали мамуно, я би вам нич не пожалувала, шиткого бисте мали, што лем душа прагне.

— Купилабис мі скірни нови, позерайш, яки тоти уж подерти, купилиби ми даякої паця, нех би ся крутило по подвірці, а під зиму би ми зарізали на омасту, купиби би ми міща мукі, едно житней, а другої пшеничної, тай кіндеричанки би ся тиж здало. Ти любиш кіндеричану кашу, та?

— Та чем би не любила, лем ви так бесідуєте, мамо, як нон дзяд, што гвоно по селі ходив. То я ся го звідую, што він би зробив, якби так выграв міліонівку, бо хтоди би-ла бесіда, же якиси жидівка выгра-ла міліон злотих; то тот дзяд по-відат: А, якби я выграв міліон, то бим си наперед нову торбу купив, бо смотте, яка тота подерта, аж мі ганьба з таким торбом помеже лю-ди ходити. То і ви так, повідате, же си скірни купите і паця, а ми би хто-

ди не ходили в скірнях, лем в шти-блехах панских, ани пацяти нам не треба, бо ми би мали бричку на по-двірці і коні цугови, а може і таку машину, што сама їздит, а така слічнювця мамо, як цяцко, ціла червена, а така бляшца як сонце, він раз повідав, же мі подарує таку машину.

— Лем ти позерай, аж він ти купит. Я знам, чого він хоче.

— А чого?

— Нех не повім, што ти буду повідала. Та хлопці шитки єднали; як він правду повідат, то нех ти купит тот фалат ґрунту, што Юдка продає, нех ти хижу нову поставит. Хтоди му повірю, же ты любиш, а на такі брєверні з машинами то я ты не дам, я тижек маю якісий розум, хоч ем баба.

І видко, що нафтяр мав ширі за-міри щодо дівчини, бо і поле від Юдки відкупив, і хижу Гані побу-дував, але не просту, але такі пан-ську, криту бляхою, дві корови ку-пив, бричку гарну і коника і на за-повіді дав і весілля гарне справив. Одним словом Ганя знайшла в ньому свое щастя.

Журило її тільки те, що її „кам-фіняр“ мало часу їй посвячає; до-ма він гостем, постиґно кудись їз-дить, вертає часом лихий, як всі чорти, часом пняий, побуде день, а рідко коли два, тай знову кудись зчезає.

Ганя не знала, що вона є, — ні жінка, ні дівчина, ні вдова. — Люди почали докучати, сміються, а вона нишком поплакує, але шож роби-ти? — Добре їй, має з чого жити, є достатки, а що чоловіка нема в хижі, то годі. Скільки чоловіків є в Америці, а жінки самі газдуєть.

Тай вона теж газдує сама, як може, а часом тужить за чоловіком, присівуючи собі:

— Пише до ня газда, з далека, а-за моря, як ти там газдуєш, моя жінко дома?

Газдую, газдую, дале уж не мо-жу, тебе ся миленький діждати не могу...

І діждалася врешті, приїхав, але якийсь дуже дивний. Ніколи такой не був. Ходить по обістю, нічо не говорить, наче сумує, врешті ні сіло ні пало, прискочив до Га-ні, зловив її за руку, цілує її мозо-листу, спрацьовану руку, та каже:

— Пробач мені Ганю, що я тобі світ заввазав, бачиш я хотів тобі ща-стя принести, а тут не так вийшло.

— Чем не так, што ся стало?

— Бачиш чорт мене опутав я-кийсь, я стратив ціле майно, я сьо-годні жебрак.

— Та чом жебрак, та хиха є, поля маме дос, лем жити і Бога хвалити, а на што нам більше?

— Я не такого добра тобі ба-жав, як був багатий, в мене були нафтові терени, які я продав за п'ятдесят тисяч доларів, в мене ще була готівка в касі другий раз стільки і я все програв в карти. І сьогодні мене сумління гризе. Це ж я міг тобі віддати. Це було наше спільне майно. А сьогодні я жебрак. І ось я не хочу тобі світа вязати, я собі вимірю справедливсть. Я у-вільню тебе від такої змори...

— Та, Бог з тобом, опамтайся, што било то ся не верне, та ми іщи не такі бідни, хіба тото поле, што я маю, не нашої?

— Твое, Ганю, але що ж, тобі треба на ньому працювати, а я не вмю на полі робити. Тобі іншого чоловіка треба, а не такого nero-би.

— Іншого газди мі не треба, лем такого, якого мī Бог дав. Вибий си з голови тоти глупства, сид си, я за-раз зготову вечерю, а пак я ти при-гадам тоту співанку, што тобі ся так подобала. Знаш котру?

— Де мені співаки в голові, Га-нусю, мені світ немилый.

— Ід бортaku еден, чуетш?

„Люпиши наши два позори, як дачи штири воли,“

Штири воли нич не значат, як тот грайцар, што ся качат“.

Він пригорнув її палко до гру-дей, та зворухливим голосом за-кликав:

— Я ще не програв свого май-на, є ще в мене скарб, якому нема рівного в світі.

— А пінязі што? — замічує Га-ня. Били та неє. Але можуть бити, лем коби ми здорови били.

І тепер вже обоє почали продо-вжувати пісню:

— Штири воли нич не значат, нич не значат,
Як той грайцар, што ся качат,
што ся качат. Гей...

Тільки тільки тільки

ПАСТА
ELEGANT

Увага!

ВЕЛИКА ЗНИЖКА на книжках, котрі є необхідні для кожного селянина хлібороба, лише в місяці вересні і жовтні 1938.:

	золотих	
„Сила Волі“, цікава повість з життя купців	замість 4.—	лише 1.—
„Штука життя“, підручник для молоді, як захопитися в життю, щоб здолати щастя	„ 1.80	„ 0.60
„На новий шлях“, господарський poradник	„ 3.—	„ 1.—
„До сходу сонця“, повчача штука театр. з життя лемківського села	„ 0.80	„ 0.40
„Кстини“, оповідання з лемк. села	„ 0.20	„ 0.10
„Гей не дивуйте“, співаник	„ 0.20	„ 0.10
„Коломийки“, народні пісні	„ 0.50	„ 0.20
„Про лічення домашніх звірят“	„ 1.20	„ 0.40
„Сміх і правда“, веселі вірші	„ 4.—	„ 1.—
„Про бетон та його застосування в будівництві“	„ 0.80	„ 0.25
„Перша поміч в наглих випадках“	„ 0.60	„ 0.20
„Просвіта і п'янство“, книжка про погубність алкоголю	„ 0.60	„ 0.20
„Менюграми“, букви до вишивання для дівчат	„ 6.—	„ 1.—
„Колосся“, господарська читанка	„ 1.50	„ 0.55
Всі книжки замість зол. 25.— лише 7.—		

Такий дарунок мають читачі „Нашого Лемка“ і то в місяцях вересень—жовтень 1938. Пізніше за ті книжки замість 7 зол. треба буде платити 25 зол. Штаті отже 7 зол. негайно на адресу „Нашого Лемка“ з допискою: „Велика знижка“.

Мандруємо по рідних селах.

Тепер мандруємо даліше. Зараз поїдемо графського замку, в Навоївці, а на ліво від шляху, яким мандруємо, лежить польське село Бовча - Куїна, прохи даліше, на право від шляху, а здовж ріки Камениці. Ще даліше, на ліво від шляху та в напрямі Старого Санча — Железницька і Мала Поремба, а врешті здовж шляху Завада.

В Навоївці є два тартаки — один паровий, а другий водний і один склад дерева та катюль; в Заваді один тартак паровий і одна катюль гедольна. Господарями того всього жида, а доставцями деревного матеріалу, в подавляючій більшості — лемки.

Під'їти цим шляхом кожного вітвірка та п'ятици, то побачите, як лемківська фіра за фірою, наладувана деревом і катюльками, немовби який величезний военний табір суне тим шляхом у жилівські обійми.

До самого Нового Санча, хоч до нього з Завади уже недалеко, не підемо, але децю згадаємо про нього.

Перша згадка про це місто датується з 1163 роком. Даліше є він мабуть з давн-давня сильно заживленим містом. У ньому власне чи не половина мешканців є мейсерової віри. А це ізраїлеє племя

тримається тут по своєму. Має майже на всіх вулицях багато своїх крамниць і різних складів, прим. 5 складів катюльок, 2 великі виробні цементових дахівок, а останньо відбудували собі і свою лічницю і т. д. Сандецькі поляки теж не дармують, і собі закладають також свої крамници і т. п. А на мурах міста, не рідко видніть написи: „Не купуй в жида“ і „Свій до свого“.

Одні тільки лемки покинули нічого собі з цього не роблять та даліше свої закупки полагджують у своїх „сватів“. Дарма, що опісля мають з рязими Венгрями процеси. Дарма, що не один лемко на відомій вулиці програв — фіру дерева, телятко, пенєбірку, козу і в білий день закуплений товар пропав йому з воза, як камфора, та ще при тім в пшук дівстав і т. п.

Греко-католиків під теперішню пору у Новому Санчі начислюється 180 душ. Мають вони тут свою Богослужбну каплицю під іменням св. Отця Николая вимуровану в 1911 р. коштом діяльного українця, діяча Сандецчини, бл. п. Василія Уфурського в забудованях Філії „Просвіти“ при вул. Кукукуди ч. 8.

Слід ще згадати, що тойте В. Яворський за заслуги, покладені для церкви отримав папське відзначення.

В 1439 р. тут у Нов. Санчі відправив богослуження київський митрополит Ізидор, який саме через Н. Санч повертав в Фльорентійського Собору, де було заключене зєднання між східною і західною церквою. Знову перед війною виходив в Н. Санчі над часопис „Лідкарпатський Дзвін“ і були дві бурси. Одна наша — українська, а друга „руська“. Руську в 1914 р. закрило а опісля встановлений для її майна куратор, сандецький адвокат Маврикій Кербель, це її майно продав сандецькому магістратові за 935.634 марок.

Стільки згадали ми про Новий Санч. А цікавих більше про нього довідатися, відсилаємо до „Ілюстрованої Історії Лемківщини“ Ю. Тарновича та окремо „Сандецька Земля“.

Самі з Завади прямуємо в напрямі просмику Новий Санч — Фльоринка.

В НАПРЯМІ ФЛЬОРИНКИ.

По кількох хвилинах ходу біля залізнодорожного — Новий Санч - Грибів — шляху та якраз пониже Навоївки переходимо знову ріку Каменицю, яка посилена у своєму бігу іншими річками, у цьому місці вже сильніше дзвочить по камінчиках свого водного ложиська. А звідси майже рівнобіжно з тими залізнодорожними рейками, дуже поганого дорогою поїстиаємо в напрямі Фльоринки. Зразу проходимо рідко розсіяну польську оселю Камюнку Велику, потім минаємо також польське село Каміанку Малу, котра лежить на право від нашої мандрянки і входимо до Польської Королевої. Тут залізнодорожний шлях відбиває через Пташкову (польське село) на ліво до Грибова, а ми ідучи даліше, принагідно, оглядаємо у тіжже Польській Королеві невеликий воденних цвинтар, на якому вічний сніг, спочивають колишні росіяни та австрійки. Їхня воєнна доля — трагедія відома. Коли було забракло диліоматичним лобам „дипломатичних сів“ і штурчок до взаємного перехитрювання то тоді муслило промовито залізо. А на зов воєнних сурм міліони вибираних мужичин муслило покидати свої родинні гвізда і вхопшити за смертоносну сталь, та за свої і не свої справи станути під кроваві і смертоносні воєні прапори. — Ось і тут одні з них стрінулися. — Від Нового Санча наступали росіяни, а від Фльоринки наперли австрійці. Стрінулися... і, особисто, нічогось-

ко собі невинні люди спинули на себе залізом. А тепер, ось тут, на тому цвинтарі, завдяки тій сутинці, зарання своєї сили, далеко від своїх ролин, тут, такби сказати, в тій околиці, на теперішній греблі двох народів, заснуди, колишні вороги, один біля другого на віки вічні. — Але якаж є велика різниця між тими воєнними цвинтарями, а нашими сільськими. — Тут цілий цвинтар потужно, на цементі обмурований і старанно огорожений, а на кожному гробі камінний хрест. — Зновує посеред тих хрестів ще один великий, немовби який отаман старшинує. — Так і вилко, що тут і по смерті бє велич і потуга. — А там — поховають і за якийсь час, густо-часто рідні діти, брати і сестри, приятелі і други забувають, де їх родичі, брати і сестри, приятели і други поховані. Заце вносять і осінню, не рідко, хулоба по них герці виправляє.

Порівнюючи оцей невеликий воєнний цвинтар з нашими цвинтарями, приходить ще на думку гроби старинних народів і осуд сам ріднається: Так між іншим, могили є ознакою культури — Ще не одна думка напраощується, що б і в цій справі узяти на папір та нам уже спінно до Королевої Руської, яка вже недалеко звідси на 16 км. від Нового Сача.

ДОПОВНЕННЯ ДО БІЛЦАРЕВОЇ.

Назва Білцаревої по одних твердженнях має походити від білцарівської ниви званої „Царівка“, а по других від родового прізвища „Білцар“. З назв білцарівської землі замітними є: Діл, Зелярка, Черте, Жителі сьогоднішньої Білцаревої зовуться: Блащак, Возник, Волянщак, Вроник, Гербут, Галавбура, Галькович, Далак, Кобаній, Камелянович, Костельник, Кліц, Кувемчак, Логаза, Малзелан, Мляник, Новицький, Новак, Олесєвич, Полівка, Павлишак, Пеляк, Рейда, Репела, Стухляк, Стць, Трохановський, Федорчак, Хиляк, Шамбура, Шафран, Ярошак, Яцишин і Гамбали.

Народні школи є тепер у всіх тих трьох оселях. Освітнє життя у тих трьох оселях починає прозябати десь около 1903 р. Саме тоді в Королеві Руській основано читальне Качковського, до якої вписалося 15 членів. За десять літ існування прибуло до неї двоох членів. Тут не згадується про такий членський рух тому, щоб з нього помятисся; ні, бо такий членський рух, в порівнанні з дозрілим до тієї справи, числом меш-

Тисячі учасників у Святі в Журавині.

канців осель, в тій окрузі, був і є (з невеличким винятком) по всіх тих читальнях, що більше то ні на волос не краще, а подекуди ще гірше, представлявся, в тій окрузі, той членський рух і по наших читальнях. (Виняток становлять наші теперішні кооперативи). Отже це не сміх, це сум!

Ми, тут на давній Срібній Землі Ярослава Осьмомисла не хочемо ці срібла, ні золота, ні дорогоцінних каменів, хочемо лише на своїх власних силах і по своїому скинути з себе причину нашої неволі й нужди це вікове ярмо темряви. Хочемо поробитися, по своїйому, живими людьми і захити життям такихже людей. Отак відбілі ми, на хвилиночку, від Королевої Руської. Тепер знову вертаємо до неї.

Отож крім передвоєнної читальні Качковського зустрічаємо ще в тіяке Королеві Брацтво терезисти зо 143 членами. В Богущі животла також така читальня. У Білцаревій мала 35 членів. — По війні, а властиво в останніх часах знову поосновано в тих оселях такі самі читальні. У Богущі був ще оснований „Запорожець“, тепер тут ще є „Охотніча Страж Пожарна“.

Крім тих читалень були ще поосновані у Королеві Руській і Богущі філії криницької руської кооперативи „Прогресу“, які тут, в тих двох оселях, як зрештою і самий „Прогрес“ в Криниці заложено пач діяльний участи любовників.

В Білцаревій існувала руска кооператива „Лемковский Труд“. Тепер ці рускі кооперативи в тих трьох оселях вже не існують. Іх, в часі перебирання, наших кооператив, у Лемківщині, польським кооперативним Союзом порозвязувано, а натомість позакладано, в тих трьох оселях приватні крамнички.

Окремо існує ще собі в Королеві Руській тартак волний і склад дерева та катужок. А господарем цього хтож би інший, як не жид?! Він потрапить заплатити і податки

і працівників і реперачії тартаку і відставу готового матеріялу до висилкових стацій та місць збуту, а про це і самому останється на гарний „шабас“. Зновує лемки, тут богущани і королевані мають вигоду, бо мають де продати своє дерево. Правда, як декому з них не хоче Амкратиско добре за дерево заплатити, то він тим не журиться, лиш махне патиком по „потяжки“ і вію до Камюнки (польське село), де є два тартаки і два склади дерева та катужок. Замітими у тих трьох оселях ще є ось такі справи: Деякі православні королевані щось немов би попередстрашувалися нинішнього православ'я і задумують завернути наново до гр-католицької Церкви. — Зновує лемкі богущани, що свого часу може, навіть, тішилися „лемковськими успіхами“ днесь той „успіх“ їм вже щось не подобається. — Як на дальше обставини у тих трьох оселях будуть укладатися годі точно передбачити. Одначе маємо надію, що це прийде той час, де всі жителі тих трьох осель, як один муж, звуртуть зо своєї очей всяку змору - зморену і ясно глянуть на Божий світ.

ФЛЬОРИНКА

Оставляємо Білцареву і по кількох хвилинах ходу находимося вже під самою Фльоринкою. На шляху Грибів—Криниці.

Звідси, ліворуч, у напрямі Грибова є польські оселі: Концьовга та Бяла.

Цікаво, що за цими двома оселями місточко Грибів і в польській мові задержке первісну назву Грибів, а не Гжибув, а це промовляє за тим — так пише о. С. Ядловський в Шематизмі з 1936 р. стор. 36. — що колись там переважали наші люди.

З черги увагу нашу потягає за собою здоровенний жидівський паровий тартачце, який остьут, напротив нас, жваво собі вистукує. До того ще отой тартачце, немов би на глум фльоринчанам, назвав себе „Фльоринкою“.

До тої „Фльоринки“, почавши від горішнього кінця Білцаревої Сітницці та ген аж від Гути, гатять лемки своє дерево. Мають вони, як бачимо, „вигоду“, бо не мусять везти це своє дерево до таких же тартаків у Концьовці чи Грибові, лиш остьут продають отой свій скарб. А ця „Фльоринка“, з тої причини, не дармує, але аж пиддвигчат, такий має „рух“.

ПЕРЕД СТРАШНИМ НАСЛІДКОМ ВОГНЮ

охороніться найкраще, якщо обезпечите своє майно (в підвісті, або щонайменше вартісніші господарські і домашні діяльності) від огню в Товаристві Взаємних Обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ось якраз сунуть біля нас об'єтою дорогою фіри за фірами надаловані лемківським деревом. Дивлячись на отсю, питоому в тій околиці, картину, так і вмикається, що на отсім наших дереві, на отсх наших возак і конях усадовився якийсь страшний гаремський і воли. добровільно, утримують його та тягнуть об'єтакими, чи їм подібними, дорогами.

А отсеї сірій мужик за мужиком, отся його обшарпані гуйба чи „герошок“, отсе його пошарпані холошні чи „гачата“ самі за себе говорять.

Знову ж сама постать отого сірого мужика за мужиком, це його лице, зір, його хід, — ціле його єство наглядно показують, що над тими сірими мужиками, ще майже всевладно панує деспотично неволя духа.

Направо від дороги, якою ідемо, — цегольня. Це один фльоринчани узявся за таке гарне діло. З'яву виробляв він ручно цеглу, а згодом справив собі кератове урядження й тепер виріб цегли йд йому жвавше. Із збутом своєї цегли він уже якось дає собі раду. А крім того виставив собі, зо своєї цегли, гарний мурований дімок.

Оглядаючи отсю його цегольню знову думка питає:

— Чому то одиниця потрапить таке чи щось подібного зробити, а громада ні, або коли вже за щось таке візьметься, то воно йде їй страх пняиво, недбайливо, а то й зовсім ніде?

— Тому, що одиниця, проснувшись, вискакує з тої сірої маси і пускається до жвавішого життєвого лету, впеннивши себе, що чим більше вона всякого добра для себе нагромадить, тим більше буде мати.

За це громада з причини своєї вікової дриготи є безвільною, неагільною, без віри в свої власні сили, не бачить свого спільного ратунку та значіння, масою, в якій один тягне до ліса, другий до біса,

а третій, ціле своє життя, плісне на одному місці. Натомість усі три однозгідно гудуть: „Гірки спілки“. Звбувають такі нобожата, що: „В єдності сила й добробут“, „де добра збрда — не страшна пригода“, а „гірки спілки“ лише там, де темні і не досрлі ще до спільного життя люди.

Такий ганебний стай аминіється нанебно тоді, коли ця сіра громада за громадою прокинється з вікової спідку до живого життя.

Бо неже ж так як у нас є, малоб уже бути на віки-вічні? Неже ж ми, лемки, уже ніколи не мали б трянути по роздолої як: тучі, зливи, перуни, не мали б ми вдарити нашу нужду по голові? — О, ні! Вбиймо отсю птовтуру теряви мій собою своєю „зброєю“ і випильно на ясні води життя живого масою! зробім це якнайскорше, бо інакше ота птовтура-теряви випе нашу кров до останка та розітре нас на порох.

Причиною всьої нашої недолі є наша темнота, а з нею і наша економічна і світоглядна невірність та незгідність.

Входимо до села Фльоринки.

Лежить воно відвож річки Мостиши, яка бере свій початок з над Береста та — забравши на терені Фльоринки ще з собою водичі фльоринчанських потоків: Шклярів та Журавця, вливається під Фльоринкою до річки прозваної Бялюю.

Долішній кінець Фльоринки сусідчує з Біцзарєвою, Кінцювою, дочерним своїм селом Вафкою, та Нижніми Брунарами, а горішним її хати (204 чисел) тепер по комасці, яку саме закінчено у Фльоринці в 1937 р., розтягаються майже під самі Поляни.

Сливе ціле положення села Фльоринки прегарно надається на заведення садівництва й огородинства. Слично тепер, мабуть покищо, не бачимо під цим оглядом у Фльоринці дечого більше за мітнішого.

Але сподіваємося, що тепер по переведенні „комасці“ фльоринчани належно засадять свою землю цю овочевими деревами і вже з роду в рід, побіч своїх господарств, будуж плекати й садівничу культуру.

По черзі поцікавимоса назвами поодиноких частин тої гарної фльоринчанської землі.

Ото ці поодинокі часті тої фльоринчанської землі фльорин-

чанів з давен-давня, собі їх назви передаючи, називають: Медже Сиговки, Ступи, Став, Горб, Кичірка, за Кичірком, Черслі, Кичера, Дів, Пасиче, Глубоке (ліс), Кізе ребр, Ясілка, Волощина, Василів Малий Кут, Великий Кут, Топень, Обшар, Дершкова, Лан, Катюва, Тоня, Долина, Дзяк (тут мали в давні часи свої сховкі зойники) Зля церквою, Широкі Луки, Довгі Луки, Мочарі, Крижове, Жджар, Закутя, Піддімок (поле), Цеголки Дрічканя й Микшова

Знову ж родою, назвиська фльоринчанів і вафчани у 1776—1786 р. були: Бодак, Байда, Беллей, Бесмерик, Богачик, Борущина, Воргач, Вільчакій, Варховчик, Вроник, Габура, Гасюба, Гусарик, Гасіба, Гальчак, Голик, Голоц, Геля, Гаверчик, Грин, Галик, Дубец, Давонка, Дзюбок, Дідович, Дорощ, Друдорчик, Іванчак, Кацюк, Кохан, Каян, Кайдулир, Каночок, Костик, Котик, Ковальчик, Кошувик, Кохля, Кундрат, Лукочив, Лябзда, Лячак, Ліпшинський, Ляца, Мерена, Малиш, Мисьов, Марчак, Максимчак, Миксула, Матіяш, Новак, Піриак, Пещух, Панко, Піх, Пиртей, Педлюк, Првеса, Рогів, Рогосик, Романяк, Сидорчак, Скарваш, Серафін, Смалиць, Татусюк, Талпаш, Трохановський, Тарасяк, Фута, Ферко, Хрущ, Хомяк, Циган, Цювка, Цідило, Четветула, Шляхтич, Шляхтичик і Ячишин.

Від цього часу аж до нинішніх днів прибули ще, чи тільки часово у Фльоринці перебували, слідуєсі родою призвиська: Грищак, Гривель, Гасючко, Грушка, Гойдич, Губала, Губерняк, Дрозд, Дзядек, Жилка, Жук, Жупник, Кваснівські Ключник, Кмек, Козар, Кузмич, Крегель, Лешко, Лобовський, Малияк, Микитяк, Моровецькі, Митарський, Нистор, Олесьевич, Осел, Писток, Плонка, Родай, Ропицький Ридзанич, Рудковскі, Середович Секулович, Сороча, Сливинський Шевчик, Шпितко, Юдик, Юськевич і Ячир, а у Вафіні: Бучок, Буранич, Гурба, Дрітар, Кузяк, Лешко, Рогоз, Стець і Ярецький.

Сьогоднішня фльоринчанська церква св. Архистратія Михайла вимурована з каменя в 1875 р. є після переказу вже третьою, занано, фльоринчанською церквою. Передтеперішня фльоринчанська церква була вибудована в 1625 р. по другій стороні села за річкою Мостишею. Де була третя фльоринчанська церква докладно невідомо. Пе-

реказ говорить, що одну з тих двох попередніх фльоринчанських церков побудувала своїм коштом а на своїм полі якась багата фльоринчанська солтиска.

Школа у Фльоринці була, як і всюди по більших оселях тої околиці, зразу дяківська. Таким дяковителем у Фльоринці був Ілля Мерепа. Він то за свого життя

призбирав — як кажуть — багато старинних грамот, а окремо і сам позашисував багато цікавих записок щодо нашого буття в тій околиці. Та по його смерті його зять Харитон, невідомий хлонцез, награнивши на купу папіря позбирав їх тай винісши на город, спалив.

Також на подвір'ї тогоч італі викопано перед світовою війною кістяки коней і людей. Це, правдоподібно натраплено на сліди з часів Барської Конфедерації (1768 р.). Саме тут у Фльоринці мала бути також сущина донських козаків з тими ж конфедератами. Вигребані кістяки коней висипано за село до яру, а людські загребано на фльоринському цвинтарі.

Крім цих двох вище згаданих, передвоєнних фльоринчанських товариств було ще тоді у Фльоринці Братство церковне з 120 членами і Братство тверезости.

В часі світової завірюхи на полях Фльоринки і Білцаревої був зведений, між австрійцями та москалями завятий бій. Австрійцям наступили від сторони Криничі, а москалі ставили опір від сторони Білцаревої та Грибова. Уступили москалі. З того часу осталися у Фльоринці і Білцареві, на спомин, воєнні цвинтарі. Після світової

війни уряджено у Фльоринці віче, на якого радилося над тим, якби то подучити Лемківщину з Чехословакією. Але, що чехи на таку „прогульку“ були заслабі, тому люди покотилися по вічєвихах своїм ходом.

Сьогодні в тому, давніше, так твердому селі, живогіє знову читальня Качковського, а даліше: „Охотничя Страж Пожарна“, „Кулко Рольніче“, Деталічна продаж алкогोलів, 2 жидівські крамниці, 2 такіж тартаки, один паровий (на початку згаданий) а другий водний, і вкінці одна крамничка нашого Гриця Кохана.

Була ще у Фльоринці оснувана „руска“ кооператива „Збереження“, але вона не довго збереглася.

З наших товариств існує у Фльоринці „Марійська Дружина“. Крім цього ОО. Монахи ведуть гарний, церковний хор. Були також у Фльоринці заходи около оснування Кружка „Сільського Господаря“, та вони не узичалися успішом.

Відрадним у Фльоринці явищем є — як кажуть фльоринчани, що ці сірі фльоринчани потрохи вже починають правильно занохувати письмом носом, а окремо також, вірові ріжничі, починають між ними, поволи, немовби затиряться.

Давби Бог, щоб усі сірі фльоринчани отой свій „інстиктовний нюх“ так, на усі справи, що кругом них на світі Божому дються, собі удосоналили, щоб дійсно всі ріжничі між ними розійшлися, пропали, як дим.

Далі буде.

Никифор.

Наше становище.

Завданням часопису „Наш Лемко“ є ширити сперту на сильних і здорових християнсько-католицьких засадах, українську освіту, свідомість і культуру на Лемківщині. Тому, коли йде про безсторонню оцінку цього часопису, то слід її подати зі становища, яке „Наш Лемко“ займає у відношенні до основних принципів, що дотичать релігійно-національного, культурного-освітнього та економічного життя української Лемківщини. І так першзавсе впадає в очі його велими похваляне, строго Католицьке становище в релігійно-церковних справах.

Отже сейчас на вступі треба підчеркнути, що часопис „Наш Лемко“ стоїть під релігійно-цер-

ковним оглядом на католицьким становищі. Признає Католицьку Церкву за одиноку, властиву, начальну релігійно-церковну організацію нашого народу... Боронить її принципів і засад в прилюднім і приватнім житті. Заохочує своїх читачів, щоб піднялися тій Церкві та кріпко держалися цієї її невідривної частки, якою є наша греко-католицька Церква. Вслід за тим поборою „Наш Лемко“ всі ті струї, котрі противляться науці Католицької Церкви та суперечать католицькій вірі й обичаям, а котрі від сучасну пору ділають з великою релігійно-духовною шкодою для вірних на Лемківщині. До тих струй належать: безбожництво, сектарство, комунізм і російське

православ'я. Перед тими протирелігійними й протикатолицькими струями перестерігає й перестерігає тиме „Наш Лемко“ і тіж струї у своїх статках рішучо, а здецидковано поборою. Цей факт, що „Наш Лемко“ поборою таке миле і любе для наших „русских“ (навіть тих, що сиділи в „зарю“) московське православія, признає з натиском відомий католицько-езуїтський журнал „Орієн“, видаваний у Варшаві (за місяці листопад і грудень 1937 р.).

Тісно з тим католицьким становищем і протикатолицькою пропагандою в релігійно-церковній області лучиться у „Нашім Лемку“ і його:

Здецидowane українське становище в національних справах.

Під цим оглядом стоїть „Наш Лемко“ зовсім правильно і справедливо на становищі, що всі т. зв. Лемки є невідривною частиною одного великого українського народу, зовсім відрубного й окремого від москаліє. Цього своєю так історично, як й етнічно вповні узасадненого становища боронить „Наш Лемко“ у своїх статках, та слухно опротикує і збиває фальшиве й ложне твердження московців, або т. зв. „русских“, котрі всі українських Галичан, а в їх числі і Лемків, уважають за Росіян-Москалів. А тимчасом згідно з неоспоримою, так історично, як і фактичною дійсністю — ніякого московсько-російського, або т. зв. „русского“ народу ні взагалі в Галичині, ні спеціально на Лемківщині не було, ні нема, ні не буде! Живе тут натомість суто-український народ — і то український не тільки з назви, але теж і з походження, — і зі своєї тисячелітньої культури і традиції, — і на основі своєї матірної мови, — і силою своєї звичаїв, — і на підставі всіх своїх питомих народніх прикмет... Отже цей український народ дійсно живе тут і розвивається! Про це повинні пам'ятати всі т. зв. „русские“, а між ними і відомі, московські дураки і фанатики.

Часопис „Наш Лемко“ раз у раз дуже радо і докладно звідомляє про ріжні прояви свідомости, та поступу українського культурно-освітнього та економічного життя на Лемківщині. Тим самим сповняє він не тільки свої слухні, інформативні повинности, але теж й успішний, національно-пропагандистичний обовязок. Тому теж і не дивниця, що „наші“ доморослі на-

ПОВНЕ ДОВІРА

добуло собі якістю мило

„ЦЕНТРОСОЮЗ“.

ціональні шкідники, москвофіли, фанатично, прямо аж до телячої безтями, „Нашого Лемка“ ненавидять та гостро й завзято вже не тільки в „указах“, аде і на проповідях його побороють! Тимбільше, що цей часопис витягає дуже часто на верх ріжні негарні і соромні „свинництва“ русских та їх добре прилюдно пере і безощадно пнутье. Тим самим прочищує він затроєну „рускими“ церковно-національну атмосферу на Лемківщині.

З черги заслуге на признання і попертя цілої української суспільності, зокрема на Лемківщині:

Відношення „Нашого Лемка“ до апост. адміністрації.

Як відомо, це становище „Нашого Лемка“ є з неохідної, примусової konieczности негативне — і то так з релігійно-церковних, як і національних оглядів. Воно покривається повні з таким же самим становищем цілої української католицької суспільності в Галичині. І то зовсім слушно і справедливо.

Коли ж тепер з черги взяти під увагу численні протиукраїнські зарядження й потягнення фактичних керманців лемківської адміністрації, то зрозуміємо, що негативне що до них становище „Нашого Лемка“ є теж і з національних оглядів зовсім слушне й конечне та повні оправдане.

Вкінці цінною є теж в „Нашім Лемку“ і його:

Пресова, стисла інформаційна акція.

В обсяг цієї інформаційної діяльності входять так вісти з краю і закордону, як теж зокрема докладні відомості з Лемківщини. Дотичать вони таких явищ і фактів, як: ріжних імпрез, обходів, представлень, відчитів, ферфератів, збірних обходів і виступів, та взагалі того всього, що входить в обсяг національно-культурного та економічного життя Лемківщини. Поза тим є ще в „Нашім Лемку“ інформаційна рубрика під заг. „Новинки“, в котрій занотовані є ріжні події і випадки, що то заходять у щоденні життє Лемківщини.

З усіх повніщих причин часопис „Наш Лемко“ повні заслуге на всестороннє, так моральне, як і матеріальне піддержання з сторони цілої нашої суспільності, зокрема на Лемківщині. А піддержка ця повинна проявитись першза все в численній дійсній передлаті, а відтак у масовім поширенню „Нашого Лемка“ між усім українським лемківським населенням. Це для нас лемків наша спільна, прилюдна трибуна, яка передає автентичний, достовірний голос й опінію української Лемківщини.

Лешко Волосатий
зпід Горлиць.

Повінь в Німеччині заскочила підчас сну. Провінцію Гляц з околлицею навістила страшна повінь, що її спричинив хмаролам уночі з суботи на неділю. Недалеко купелевої місцевості Альтгайде вода зірвала дві греблі і хвилі рвучкого потоку залили кількадесят господарств, на терені яких рівень води доходить до одного метра. Майже всі мости ушкоджені. Мешканці Шведельдору заскочила повінь підчас сну так, що ледви з важким трудом удалось їм вивести живий инвентар на безпечне місце. Також в інших місцевостях над Нісою рівень води доходить до одного метра. Частина містечка Франкештайн є теж під водою. У двох інших місцевостях члени рятувочної акції згодя довівши час у воді, щоб лише перенести жінки і діти на вище подожжені терени.

Вл. Григорій Окарма, Висова: має запланує передлату по кінець 1939 р. від громадянки Теодозії Гриняк з Едмонтоу. Привіт.

Вл. Дмитро Кесич, Незнайома: будемо Вам дальше посилати, але приєднайте нам нових передлатників. Картку одержали. Гарзд.

Вл. Теодор Федак у Франції: Вашу жертву на Рідну Школу в квіті 2 зл. ми передали з належною для Вас подякою. За „Дзвіночок“ для Вашого Тараска теж заплатили. Окремо щиро Вам дякуємо за гарні вісти з Вашого побуту та бажаємо Вам гараздів.

Вл. Семан Кода з Ре. В.: послаємо якнайтошчасіше, рекламуюте на пошти, рекламатія вільна від оплати. Щірі поздравлення.

Впр. о. М. Буняк у Березці: ми одержали 24. I. п. р. 2 зол. на передлату

за 1938 р., та 30. VII. п. р. 4 зол. (1 зол. на Писно Бєскиду) з тим, що передлатка буде по кінець 1939 р. Хрещатиків привіт. С. I. Хр.

Вл. Семан Васильчак, Рів: заблачено по кінець березні 1939 р. Братні поздравлення.

Вл. Параска Бартуся, Скалисте: часопис послаємо кожне число, але хтось його вертає з допискою „Адресатка незнана“. Хіба листом будемо Вам послати. Привіт.

Ковальчук В.: „ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР“, історична драма в чотирьох діях, із режисерськими помітками й образками, видання Товариства „Провіста“, Львів, 1938, стор. 86. ціна 2 зол.

Драма ця вийшла заходом Ювєлейного Комітету 70-ліття „Провіста“ з нагоди 550-ліття Христенія України. Змальовує вона живю й барвисто її давномовну часину, коли наша держава за князя Володимира Великого почала виходити на верхня своєї величі і слави. Твір цей дуже сценічний, зміст його наскрізь виховний, мова його чиста й гарна, а зверхне оформлення книжки мидє й культурне. Обширні режисерські помітки про сцену в кожній дії, про кожну дієву особу, про сценічну обстановку, та ще й унагальнені 32-ма гарними образками В. Іващенко — дуже влекують сценічне виведення цієї драми. Твір цей повинні розкошати всі, що дорожать нашою славною бувальщиною, а всі театральні гуртки то вже обовязково.

Юліян Тарнович: „ВЕРХАМИ ЛЕМКІВСЬКОГО БЕСКИДУ“. Мандрівницький провідник по Лемківщині. — Бібліотечний „Плач“, ч. 2. Ціна 1.20 зол.

При читанні цієї книжечки, мається вражіння, що Тарнович підняв роль доброго вчителя і вперед виголосує загальні географічні відомості про Лемківщину до сотні учнів, які зі запертм духом слухають доброго викладач по незнану, нарівню країну Лемків. Виклад свій ілюструє добримим знімками. Описи уставляє цілу алуговірню парани та веде їх по всіх закутках Бєскиду. Точкою виходу — це княжий город Сянк... де з „Аптікарки“ вказує вам „Вірний Скад“ і Ся, який відляється поважно під замкову гору, Опісля веде вас берегами крутої Ослави, быстрого Висока, чарівної Високи та з верткими фіялами Попраду. По дорозі розкаже дещо про замітні місця, села та міста. Оправдажує нас по Сяничині, Дукашчині, Стрижівщині, Сандечині, верхам Бєскиду, як добрий мандрівник, який знає наскрізь свій край та своє діло. На кінці подає ще добру мапку, щоб бачити всі села та міста.

Таку книжечку могла написати людина, що гарчю любить свій край, що по всіх верхах і долах оставила сліди своїх стій, що на погасній жертівник, забутого всіми краю, дал... розжарення вогня, кидде отцю, в нашій літературі одинокю й вартісну працю. Тому ця книжечка повинна зяяїтись в кожного, кого свєрять пяти й кому вахне мандрівницька палиця та наплечник...
I. Шевчик Лукавиченко.